

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 321
van **YASMINE KHERBACHE**
datum: 4 februari 2016

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Resolutie bestrijding radicalisering - Deradicaliserings- en reïntegratieprogramma's

De resolutie betreffende de bestrijding van gewelddadige radicalisering roept de Vlaamse Regering op "(19°) teruggekeerde Syriëgangers die niet vervolgd worden en veroordeelde Syriëstrijders die hun straf bijna hebben uitgezeten, te onderwerpen aan een deradicaliseringsprogramma, om mogelijke veiligheidsrisico's zo klein mogelijk te houden." Ook roept de resolutie de regering op "(20) radicaliserende personen die (nog) niet vertrokken zijn en gedetineerden die dreigen te radicaliseren in de gevangenis te onderwerpen aan individuele re-integratieprogramma's."

In het bijzonder voor jongeren is de Vlaamse overheid in grote mate bevoegd voor radicaliserende en geradicaliseerde jongeren. Vlaanderen was al bevoegd voor de jongeren in een problematische opvoedingssituatie. En sinds de zesde staatshervorming werd de Vlaamse Gemeenschap inzake 'jeugdsanctierecht' ook bevoegd voor o.a. het bepalen van de aard van de maatregelen ten aanzien van de minderjarigen die een als strafbaar omschreven feit hebben gepleegd, de regels inzake de uithandengeving, de regels inzake de plaatsing in een gesloten instelling, ...

1. Hoeveel jongeren kwamen er de voorbije twee jaar in het kader van 'deradicalisering' in een Vlaamse jeugdinstitution terecht?

Hoeveel jongeren daarvan waren respectievelijk zgn. POS-jongeren en zgn. MOF-jongeren?

Hoeveel jongeren daarvan zijn voormalige Syriëgangers? Wat is hun verdere profiel?

Graag een onderscheid daarbij tussen de open en gesloten jeugdinstitutionen.

Ook graag een evolutie in de tijd.

2. Hoeveel jongeren werden er de voorbije twee jaar onderworpen aan respectievelijk een deradicaliseringsprogramma of een individueel reïntegratieprogramma in het kader van deradicalisering?

Hoeveel jongeren daarvan waren respectievelijk zgn. POS-jongeren (POS = problematische opvoedingssituatie) en zgn. MOF-jongeren (MOF = als misdrijf omschreven feit)?

Hoeveel jongeren daarvan waren / zijn voormalige Syrië-gangers? Wat is hun verdere profiel?

Graag een onderscheid daarbij tussen de open en gesloten jeugdinstellingen.

Ook graag een evolutie in de tijd.

3. Hoe werd de doelgroep bepaald voor resp. dit deradicaliseringsprogramma en dit individueel reïntegratieprogramma voor jongeren?

Wat was het profiel van die jongeren die uiteindelijk wel werden onderworpen aan een dergelijk programma, en wat was het profiel van de jongeren die uiteindelijk niet werden onderworpen aan een dergelijk programma?

Bestaat er een draaiboek?

4. Graag een overzicht, eventueel als bijlage, van resp. de bestaande deradicaliserings- en de bestaande individuele reïntegratieprogramma's voor jongeren.

Wat moeten we ons exact voorstellen bij dergelijke programma's?

5. Wordt het hele Vlaamse grondgebied 'gedekt' door resp. de deradicaliserings- en de individuele reïntegratieprogramma's voor jongeren?

6. Hoe gebeurt de coördinatie op Vlaams niveau van resp. de deradicaliserings- en reïntegratieprogramma's voor jongeren?

7. Wat is het (voorlopige) resultaat tot zover van resp. de deradicaliserings- en reïntegratieprogramma's voor jongeren?

Hoe evalueert de minister de programma's?

8. Welke verdere stappen zal de minister inzake de deradicaliseringsprogramma's en reïntegratieprogramma's zetten?

9. Op 1 juli 2014 werd een dienstorder opgesteld met concrete vuistregels over het omgaan en communiceren met radicaliserende jongeren in gemeenschapsinstellingen. Zo worden jongeren die tijdens hun verblijf in de leefgroep groepsgenoten proberen te overhalen of op enigerlei wijze onder druk zetten om deel te nemen of steun te verlenen aan gewelddadige activiteiten in het kader van politiek of religieus geïnspireerd extremisme tijdelijk afgezonderd worden van de groep.

a) Hoeveel jongeren werden sindsdien effectief om deze redenen tijdelijk afgezonderd?

b) Wat was hiervan het resultaat?

c) Hoe evalueert de minister (de toepassing van) het dienstorder?

ANTWOORD

op vraag nr. 321 van 4 februari 2016

van **YASMINE KHERBACHE**

- 1-8. Uit uw vraagstelling interpreteren we 'jongeren' als 'minderjarigen'. Uit de cijfers die door OCAD meegegeven werden op het Nationaal Platform radicalisme-terrorisme werden einde 2015 een 40-tal jongeren van de 5 categorieën opgesomd in de omzendbrief Foreign Terrorist Fighters van 21 augustus 2015. Ongeveer 35 minderjarigen betreffen "meegereisde" minderjarigen van minder dan 12 jaar. In 5 dossiers gaat het over minderjarigen tussen de 12 en 18 jaar, die te beschouwen zijn als (potentiële) strijder.

Ingevolge de COL 10/2015 die de gerechtelijke opvolging regelt wordt een proces-verbaal VOS (verontrustende situatie) of MOF (als misdrijf omschreven feit) opgesteld, waarna parket een onderzoek instelt en een beslissing neemt (seponering, vordering MOF-VOS of doorverwijzing vrijwillige jeugdhulp).

Binnen de integrale jeugdhulp is het openbaar ministerie immers een spil voor informatie-uitwisseling.

Het gaat dus alleszins om een beperkt aantal minderjarigen waarvan het aantal geschat wordt op gemiddeld 2 per jaar voor alle gemeenschapsinstellingen. Er is dus ook geen systematische registratie over wie een 'deradicaliseringsprogramma' volgt. Zo'n programma is ook geen uniform gegeven. Afhankelijk van de noden in een individuele situatie wordt zeer gericht geïntervenieerd en ondersteund. Er bestaat - dat is nergens het geval - niet zoiets als een generiek deradicaliseringsprogramma. Er bestaat wel consensus over het feit dat een dergelijk programma steeds verschillende facetten in ogenschouw neemt: werk, onderwijs, peer group, gezinscontext, input vanuit islamconsulent, enzovoort.

9. a) In geen enkele gemeenschapsinstelling moesten jongeren afgezonderd worden omdat ze zich wervend opstelden tijdens hun verblijf.
- b) Zie a).
- c) De dienstorder blijkt, luidens informatie van de directeurs, een bruikbare richtlijn voor de begeleiders en psychosociale hulpverleners in de verschillende gemeenschapsinstellingen.